Autor Guste Santini
Srijeda, 29 Lipanj 2011 20:29

Program štednje jedva je prošao u grčkom Parlamentu – svi su odahnuli: grčka Vlada dobit će inozemnu pomoć, članice eurozone i Europska unija postigle su maksimalan ustupak grčkih vlasti. MMF, na čelu s novom francuskom predsjednicom, podržat će program spašavanja Grčke od bankrota. Prvi i odmah pravi ispit novoj predsjednici u rješavanju velikog, vrlo velikog, problema. Svi su politički čimbenici odahnuli dok građani protestiraju jer znaju da će upravo njima biti isporučen račun eventualne stabilizacije grčkog gospodarstva.
Rekonstruirana je Vlada dobila tek dostatnu većinu da Program mjera prođe. Jasno je da danas Grčka nema alternative. Eventualni bankrot bi samo dolio ulje na vatru koja se ionako prilično razbuktala. Međutim, ono što zabrinjava jest obrazloženje koje je građanima prezentirano. Uz obećanje da će sutra biti bolje, pa, prema tome, postojeće restrikcije imaju, vremenski gledano, ograničeno važenje ukazuje se kako je bilo mnogo neracionalnosti i kako su mnogi imali prava koja im zapravo ne pripadaju. Kao da to nisu znali i prije ove krize a nisu učinili baš ništa da smanje nepotrebne rashode i tako povećaju konkurentnost grčkog gospodarstva. Obrazloženje čini se već viđenom pričom, zar ne?
Ovaj tekst pišem iz dva, zapravo tri, razloga.
Prvi je moj napis prije nekoliko dana, na ovim stranicama, kada sam mislio da su grčki političari više državnici nego političari. Tom sam prilikom iznio stav kako bi bilo najbolje da se pronađe rješenje, trajno ili privremeno, izlaska Grčke iz eurozone tako da postojeće članice, uključivo ostale zemlje Europske unije, pomognu Grčkoj u riješavanju gospodarskih problema i inozemne nelikvidnosti. Ne treba podcjenjivati probleme drugih članica eurozone koje mogu dramatizirati cijelu priču do neizdrživosti. Tek ćemo vidjeti kako će Kina iskoristiti ponuđenu joj šansu?
Drugi je razlog slučaj Rumunjske koja je vrlo razborito zaustavila proces ulaska Rumunjske u eurozonu. To sam, također na ovim stranicama,nazvao vrlo mudrom politikom.
Treći je razlog, razumljivo, Hrvatska. Od 1993. godine Hrvatska je fiksirala tečaj svoje valute za euro. Danas kada smo pred vratima punopravnog članstva počela je priča o potrebi zamjene kune eurom. Moj stav glede tog pitanja je iznesen u mojim radovima ali i na ovim stranicama. Kratko rečeno, po mome mišljenju, Hrvatska neće u slijedećih petnaest godina postati članica eurzone. Naprosto hravatska „krvna slika“ pokazuje da je hrvatsko gospodarstvo bolesno i da nije u stanju podnijeti potrebne prilagodbe. Što više, očekujem dodatno pooštrenje kriteraja za postojeće i eventualno nove članice eurozone. Upravo ta činjenica je, razlog zašto organizirm Seminar za poduzetnike, 13. Srpnja, pod naslovom – „Može li tečaj kune izdržati?“.
Eurozona, osim toga, ima niže stope rasta od Europske unije usprkos činjenici, ili upravo zbog nje, da će vodeća i najmočnija zemlja Europske unije – Mjemačka ove godine ostvariti stopu rasta od 4% što je stvarno fantastično. Tako će od klizanja eura u odnosu na dolar koristi imati oni najrazvijeniji. Uvijek je to tako. Nadalje, ekonomisti su zaboravili da ne postoji granica između fiskalne i monetarne politike pa je, prema tome, nemoguće imati jedinstvenu valutu i „nacionalne fiskalne politike“ o čemu sam također na ovim stranicama pisao dopunjujući maastrichtske kriterije.
Konačno, poruka Hrvatskoj, okanimo se ćorava posla. Prihvatimo se posla i vratimo nacionalni monetarni suverenitet. Umjesto da kuna glumi monetarnog manekena ili „monetarnu manjinu“ dajmo joj mjesto koje joj pripada. 18 smo godina taoci fiksnog tečaja koji nam je donio veliki inozemni i unutrašnji dug svih sektora, rasprodaju obiteljskog srebra i devastaciju realnog gospodarstva. „Hrvatske poslovne banke“ će, po prirodi stvari, voditi politiku svojih vlasnika pa nam je danas više nego ikada potrebna nacionalna komercijalna banka. Bez promjena nema

rješenja. Ona su uvijek loša jer znače odricanje onih najugroženijih, ima ih više od 30%, i upravo zato izlazak iz krize traži mudrost državnika a ne govor političara.